

Spet aktualno... prvič v vrtec – NASVETI ZA STARŠE

Obiskovanje vrtca je tako za otroka kot za starše velika sprememba. Zato je pomembno razumevanje in upoštevanje otrokovega razvoja, starosti, karakterja, izkušenj, varne navezanosti ali odvisnosti od staršev... Vse naštetu vpliva tudi na samo uvajanje (na čas in način).

Starši lahko pomagamo otroku na različne načine:

1. Vrata vrtca odprimo že mnogo prej, vsaj takrat, ko smo povabljeni na informativni sestanek. Čeprav so vam informacije o vrtcu mogoče že poznane od uvajanja starejših otrok, pa je koristno iti vsakič posebej. Ne samo, da spoznamo vzgojiteljico in pomočnico vzgojiteljice, tudi otrok naj ve, da smo zaradi njega odšli v vrtec – starejši kot je otrok, bolje izkoristimo to priložnost. Otroku povejmo, kje smo bili in kaj smo slišali. V vrtcu vprašajmo vse, kar nas zanima, povejmo svoje strahove, pogovorimo se o otrokovih navadah, spoznajmo druge starše, poklepetajmo z njimi in bodimo prepričani, da bo za našega otroka dobro poskrbljeno. Več kot bomo vedeli, več bomo lahko spodbudnega povedali otroku.

2. Zaupanje je ključnega pomena. Prej kot starši sprejmemo dejstvo, da bodo za našega otroka skrbeli drugi ljudje, prej bo to dejstvo sprejel otrok. Ne presoajamo vzgojiteljic in pomočnic na podlagi enega srečanja ali parih besed, ki smo jih slišali od drugih. Ne sodimo njihove usposobljenosti glede na starost, na videz, glede na to, ali imajo svoje otroke. Ne bodimo užaljeni, če se niso nasmehnile ravno našemu otroku. Pred nami so ljudje, ki bodo skupaj z nami vzgajali otroka in nam bodo pri tem skušali biti v pomoč. Vzgojiteljice so tiste, ki se vsakodnevno srečujejo z našimi vzgojnimi napakami ali uspehi in nobene potrebe ni, da bi nas to skrbelo (razen, če delamo škodo otroku). Vključenost otroka v vrtec je čudovita priložnost, ki jo izkoristimo za medsebojno učenje, največjo korist od tega pa bodo imeli otroci.

3. Z uvajanjem v vrtec naj začne tisti starš, ki manj »komplicira«. Ni hujšega za otroka, kot da ga uvaja negotov, prestrašen starš, ki je nenehno na preži, kaj se bo zgodilo in ne izpusti otroka izpred oči niti za minuto. Starši opazimo med uvajanjem tisoč in eno podrobnost, ki lahko poda povsem napačno informacijo o tem, kaj se v vrtcu dogaja. Zato je najboljše vprašati, če ne vemo. Pogovor z vzgojiteljico razreši marsikaj in če ne poznamo dinamike in dela v vrtcu, ne sodimo prehitro. Seveda je opozarjanje na nepravilnosti nujno in potrebno, na drugi strani pa pogosto pozabimo pohvaliti, kadar je vse v redu. Za uvajanje si vzemimo čas in sledimo otrokovemu prilagajanju. Vprašajmo, kako smo pri tem najbolj koristni, kaj naj v skupini počnemo, kdaj je najboljše oditi in kaj je najbolj moteče za skupino. Službeni telefonski pogovori v igralnici, glasno klepetanje, opravljanje, natančno opazovanje vsega in vtikanje v delo vzgojiteljic prav gotovo niso zaželeni. Odidimo takrat, kot smo se dogovorili in se vrnimo ob tisti uri, kot smo rekli. Boljše je, če je otrok večkrat po malo sam, kot pa da se navadi, da smo z njim vse dopoldneve. Bodimo prepričani, da večina otrok ne joka ves čas in da so zaposleni zainteresirani, da otroke potolažijo, saj ni njihov namen, da bi imeli skupino objokanih in razdraženih otrok.

4. Otroku je potrebno že pred vstopom v vrtec prilagoditi ritem, če se le da, vsaj en mesec prej. Naj vstaja ob podobni uri kot bo potem, naj ima obroke ob podobnih urah in prav tako opoldanski počitek. Če nam do vstopa v vrtec ni uspelo prekiniti z dudo, ga ne odvajajmo od dude v času uvajanja oz. v prvih treh mesecih. Če ima še vedno pleničke, naj jih obdrži še nekaj časa. Če ga čaka selitev v svojo sobo, naredimo to že prej ali nekoliko kasneje. V času

navajanja na vrtec naj bo otrok deležen čim manjšega števila dodatnih sprememb in stresov. Popoldanski čas namenimo prijetnim dejavnostim, telesni bližini, igri, branju pravljic.

5. Otroka ne sprašujmo ves čas o vrtcu, izkoristimo tiste trenutke, ko sam kaj pove ali napeljimo pogovor na to, kar nas zanima. Poiščimo v knjižnici zgodbe, pravljice, ki opisujejo življenje v vrtcu, med prijatelji, igranje, deljenje igrač in podobno. Za starejše otroke je zanimivo, če jim pokažemo fotografije iz časov, ko smo sami hodili v vrtec in jim povemo zgodbe iz naših predšolskih dni. Nič hudega ni, če kaj dodate ali poveste tako, da bo otroka pomirilo. Na primer: »Tudi jaz sem včasih jokala v vrtcu, potem pa sem rekla, ah saj mami pride vsak dan, se bom pa rajši igrala... pa sem se igrala z Majo...«

6. Če se tudi sicer peljete kdaj mimo vrtca, pomahajte in recite »živjo vrtec, jutri spet pridem«, kakšen kratek ogled in malo več pogovora koristi predvsem po vikendih in po dopustih, ko se nekateri otroci spet težko navadijo na drugačen ritem.

7. Otroke drugačen način življenja utruji, zbega, v njih se sproži veliko različnih občutij. Zato bodimo pripravljeni na spremembe razpoloženja, na jok, ko pridemo po otroka (ravno se je navadil preživeti nekaj ur brez nas in ko nas zagleda, se spomni na to, da je bil sam), na razdražljivost (nekateri otroci slabo prenašajo številne dražljaje), na spremembe v vedenju. Če nas kaj od tega skrbi, povejmo vzgojiteljici. Večina težav mine v prvih treh mesecih.

8. Izmislimo si poseben jutranji ritual ali pozdrav (dva poljubčka, pozdrav z noski, »petka« z roko). Otroci imajo radi obrede, ker jim olajšajo prehod iz enega v drug svet. Tudi mehke igrače so na začetku zaželene in v pomoč. Na copatke narišimo srčke ali otrokovega priljubljenega junaka. Oblečila izbirajmo udobna in lahka. Ne pretiravajmo z modnostjo oblačil, ampak naj bodo predvsem uporabna. Bolj kot bomo sproščeni in nasmejani starši, lažje bo za otroke. Bolj kot bo vrtec nekaj samoumevnega, prej ga bo otrok sprejel. Zato dajmo odrasli od sebe najboljše kar znamo in zmoremo. Užitek je gledati otroke, ko nam pri tem sledijo.

Srečno, mali in veliki junaki.

Damjana Šmid, prof. soc. ped.

... in še o uvajanju z vidika matere in strokovne delavke ...

Iz male pikice nastane čudež. Tega najprej opazimo kot plusek na testu za nosečnost. Na malo bitjece v sebi se takoj navežemo in zanj skrbimo, še preden ga sploh vidimo.

Ko prvič zagledamo male iskrice v majčkenih očeh, postanemo raznežene in zaščitniške. Drobno bitjece v naših rokah je na varnem. Ostali, se bojijo, da bi poškodovali krhkega otročka, a mamice vemo, da zanj skrbimo tako, kot je treba.

Dojenček raste in se razvija. Širi svoj družbeni krog, raziskuje nove stvari in se počasi prikobaca do vstopa v vrtec.

To je za nekatere mame grozljivo obdobje. Sploh za mamice, ki v vrtec prvič pošiljajo svoj naraščaj. Zapustiti nekoga, ki je bil del tebe dvajset mesecev, je za marsikoga boleča izkušnja. Ja, res je. Pišem kot mamica in moje mnenje je, da se mati na svojega otročka najbolj naveže. Ravno zato je njej verjetno ta odtujitev najtežja.

Preden pričnete razmišljati o tem, kako ubogi bo vaš sonček, ker bo brez vas celih osem ur, preden ga pričnete tolažiti z besedami in obljubami, da boste celo popoldne le njegova, preden vam pritečejo solze, ker veste, da boste nekaj uric brez njega ... preden začnete s tem, se prosim zavedajte, da otrok odhaja v nov svet, ki pa je obdan z novimi prijatelji, z zanimivimi igrači, z dogodivščinami, ki jih nikoli ne bo pozabil, poleg tega pa bo ob sebi imel vzgojiteljico in pomočnico vzgojiteljice, ki se bosta ves čas trudili zanj. Pokazali in dokazali mu bosta, da ima tudi v tem, njemu tujem svetu, nekoga, na katerega se lahko zanese. Ponudili mu bosta ramo, za tolažbo, se potrudili razumeti njegovo čebljanje, ga spoznali z novimi prijateljki, mu ponudili roko ob poskusih pri prvih korakih. Pomagali mu bosta pri hranjenju, ga oblačili in slačili glede na njegove potrebe, ga objeli in pocrkjali, kadar bo to potreboval.

Poleg tega pa bo otrok v vrtcu hitreje spoznal osnove samostojnosti, lažje bo razumel delitev igrač in navezal bo stike z zunanjim svetom, katerim se bo lažje prilagodil.

Torej, preden pričnete z uvajanjem, otroku povejte, kako lepo je v vrtcu in ne mu v solzah razlagati, da bosta nadoknadila izgubljeni čas.

Uvajanje se prične na način, dogovorjen z vzgojiteljico.

Otroci so različni. Nekateri bodo imeli več težav kot drugi, a na koncu bodo v vrtcu vsi uživali.

Poskusite otroka že pred uvajanjem navaditi na enak ritem počitka, kot ga bo imel v vrtcu.

Priporočam, da si prvi dan uvajanja vzamete kot obisk igrišča z otrokom ter spoznavanje novih prijateljev. Bodite z njim. Pokažite mu zanimive igrače, ki jih vzgojiteljica pripravi. Igrajte se. Pogovarjajte se z drugimi starši. Navežite stik z vzgojiteljicama, ki se bosta trudili, da bi jih vaš otrok sprejel. Opozarjajte svojega otroka na vse zanimive stvari, ki jih opazite. Mislim, da je dve uri uvajanja za prvi dan več kot dovolj. Poslušajte otroka. Če je utrujen, skupaj z njim odidite že prej.

Drugi dan zopet pričnite po dogovoru z vzgojiteljico. Vse je odvisno od otrok. Če boste zopet z njim, ga večkrat zapustite za nekaj minut. Otroci se morajo zavedati, da tudi, če nekam greste, se boste vrnil nazaj k njim. Ta čas res postopoma podaljšujte.

Tretji dan, otroka pospremite v igralnico in z njim bodite kratek čas. Potem odidite. Zaupajte vzgojiteljicam, da vas bodo poklicale v primeru večjih težav. Nekaj joka bo, a to je nekaj normalnega. Tudi otrok se je navezal na vas. Tudi njemu je vse tuje. A, ko bo ugotovil, da je v vrtcu res lepo, se bo sprostil in pričel uživati.

Ko oddate otroka vzgojiteljici, ga oddajte vi, vzgojiteljica vam ga ne bo trgala iz rok. To bi bil zelo slab začetek za vašega malčka. Če ga vi oddate vzgojiteljici v naročje, otroku s tem poveste, da je vzgojiteljica oseba, ki ji zaupate, tako bo nas vaš otrok, tudi lažje sprejel. Posloviti se morata že v garderobi, na vratih pa le kratek adijo. Daljše poslavljanje povzroči daljši jok.

Priporočam, da otroka, če je le mogoče, uvaja oseba na katero ni toliko navezan. Glede na izkušnje je potem malček vrtec hitreje sprejel.

Po otroka se vrnite nasmejani in ne v skrbeh. Če bo kaj zelo narobe, vam bo vzgojiteljica sporočila že prej. Otrok vas po zagledal, zajokal (ker bo malo jezen, ker ste ga zapustili) in se stisnil v vaš objem. Popoldneve si za nekaj časa rezervirajte le za njega. Potreboval vas bo, da se bo počutil varno. Ko pa bo občutek varnosti pridobil tudi v vrtcu z vzgojiteljicami, pa bodo tudi vaši popoldnevi lažji.

Še enkrat poudarjam: Otrok gre v vrtec » na lepše« in to sprejmite, pa bo sprejel tudi vaš otrok.

Nina Starman